

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 15.3.2022
Sayı : 2153

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3213 sayılı Maden Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.11.03.2022

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-İçişleri -Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 15 Mart 2022	Esas No: 2/4285

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
15 Mart 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
15 Mart 2022
No. 983646
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Madenler yenilenemez enerji kaynaklarındandır. Madencilik, değerli mineraller veya diğer jeolojik materyallerin elde edilmesi için yapılan yeraltı ve yer üstü çalışmalarının genel adıdır. Madencilik faaliyetleri, yer kabuğundaki jeolojik hammaddelerin ekonomik olarak değer elde edilmesi amacıyla bulundukları yerden verimli ve güvenli bir şekilde çıkarılmasını kapsayan işlemlerdir.

Madencilik sektörü temel hammadde ihtiyacını karşılar. Madencilik özellikle tarımla birlikte toplumların hammadde ihtiyacını karşılayan iki temel üretim alanlarından biridir. Tarih boyunca gelişmiş ülkelerin sahip oldukları teknoloji ve refah seviyelerine ulaşmalarındaki en etkin rol oynayan faktörlerden biri madenciliktir.

Ülkemiz, madenciliğin eskilere dayandığı bir yerdir ve ülkemizde madenler önemli bir paya sahiptir. Ülkemizin karmaşık jeolojik ve tektonik yapısı çok çeşitli maden yataklarının bulunmasını sağlamıştır. Maden Tetkik Arama (MTA) verilerine göre, dünyada 132 ülke arasında toplam maden üretim değeri itibarıyla 28'inci sırada yer alan ülkemiz, maden çeşitliliği açısından ise 10'uncu sırada bulunmaktadır.

Madenler, Devletimizin hüküm ve tasarrufu altındadır. T.C. Anayasası 168. maddesi: *"Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzel kişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzel kişileriyle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzel kişileri eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir."* şeklinde düzenlenmiştir. Madde hükmüne göre madenler üzerinde Devletimizin mülkiyet hakkı niteliğinde denetim ve gözetim hakkı bulunmaktadır. Yine madenlerden yararlanma hakkını bir süre için gerçek ve tüzel kişilere devretmesi elde ettiği gelir mülk ve teşebbüs geliri olarak değerlendirilmelidir. Devletimiz, madenlerin işletme hakkını özel sektöre devretmesi karşılığında devlet hakkı almaktadır.

Ülkemizde, madencilik faaliyetleri gerçekleştirenlerin mali yüklerinden biri devlet hakkıdır. Devlet hakkı, vergi değildir. Devletin mülk ve teşebbüsleri arasında yer alır. Üretimin devlet tarafından izlenebilmesi, denetlenebilmesi sağlanmaktadır. Devlet hakkı 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14. maddesinde düzenlenmiştir. 3213 sayılı Kanunun 14/12 maddesi: *"Ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğün muhasebe birimi hesabına yatırılan Devlet hakkı tutarının; a) Büyükşehir belediyesi olan illerde, tamamı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere anılan muhasebe birimince Hazine hesabına on beş işgünü içinde aktarılır. Bu tutarın %50'sini, yarısı kırsalda kullanılmak kaydıyla, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir (...)"* şeklinde düzenlenmiştir. Madencilik faaliyetleri kapsamında yıllık olarak üretilen madenin ekonomik değerinden Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na verilmektedir. Ancak, esas yatırımcılar Büyükşehir Belediyeleridir. Büyükşehir Belediyeleri hiçbir bedel almadan madenlere yapmış oldukları yatırımları devam ettirmektedir. Dolayısıyla Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na verilen payın Büyükşehir Belediyelerine verilmesi gerekmektedir.

İşbu kanun teklifi ile de maden faaliyetleri çerçevesinde devletin madenlerden elde ettiği gelirlerden Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na verilen payın Büyükşehir Belediyelerine verilmesi sağlanarak Belediyelerin madenlere ilişkin yapmış oldukları yatırım ve çalışmalar maddi olarak da desteklenerek teşvikin artırılması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle 3213 sayılı Maden Kanununda değişikliğe gidilmekte, madencilik faaliyetleri kapsamında yıllık olarak üretilen madenin ekonomik değerinden Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na verilen payın büyükşehir belediyelerine verilmesi sağlanarak belediyelerin madenlere ilişkin yapmış oldukları yatırım ve çalışmalar maddi olarak da desteklenerek teşvikin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Maddeyle, teklifin birinci maddesiyle 3213 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'na verilen payın büyükşehir belediyelerine verilmesi teklif edildiğinden, söz konusu payın 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu kapsamında büyükşehir belediyesi gelirlerine kaydedilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**3213 SAYILI MADEN KANUNU VE 5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinin on ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Büyükşehir belediyesi olan illerde, tamamı genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere anılan muhasebe birimince Hazine hesabına on beş işgünü içinde aktarılır. Bu tutarın %50’sini, Büyükşehir Belediyesi Başkanlıklarına aktarılmak üzere İçişleri Bakanlığı bütçesine ödenek eklemeye İçişleri Bakanı yetkilidir.

MADDE 2- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına “n)” bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“o) 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinin on ikinci fıkrasındaki pay”

MADDE 3 - Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

